

**KINDVRIENDELIJK
WETTEREN
TRAJECT 2018 - 2020
SAMENVATTING
RAPPORT**

INLEIDING

Wat is kindvriendelijkheid?

Het label van kindvriendelijke steden en gemeenten is ontstaan uit de Child Friendly Cities beweging. Deze beweging is in 1996 gestart door Unicef. Child Friendly Cities is een wereldwijd initiatief dat zich inzet voor de implementatie van het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind (IVRK).

Een kindvriendelijke gemeente is volgens Child Friendly Cities een gemeente die ernaar streeft om alle rechten van het kind, zoals omschreven in het IVRK, te vertalen naar het lokale beleid. Een kindvriendelijke stad of gemeente is dus een gemeenschap die zich ertoe verbindt de rechten van het kind te realiseren en te implementeren, door beleidskeuzes, voorstellen, programma's en budget. Het IVRK is gebaseerd op de mensenrechten en is in 1989 aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. België heeft het Verdrag in 1991 geratificeerd. Kinderrechten worden opgedeeld in drie domeinen: provisie, protectie en participatie.

- **Provisie:** voorzieningsrechten of zaken, diensten en voorzieningen die kinderen nodig hebben om zich goed te kunnen ontwikkelen (onderwijs, hulpverlening, voedsel, etc.)
- **Protectie:** beschermingsrechten of alle rechten die kinderen beschermen. Kinderen moeten beschermd worden tegen uitbuiting, mishandeling, verwaarlozing.
- **Participatie:** participatierechten zijn rechten waarmee kinderen voor zichzelf kunnen opkomen. Ze zorgen ervoor dat kinderen over dingen die zij belangrijk vinden kunnen meepraten en beslissen.

Lokale besturen zijn verantwoordelijk voor de implementatie van deze verschillende rechten.

Traject

Wetteren behaalde in 2014 het label 'kindvriendelijke gemeente'. In 2018 hebben we ervoor gekozen om opnieuw het traject te doorlopen om de kindvriendelijkheid in de gemeente te versterken. In 2018 zijn we gestart met de analyse van de cijfergegevens over Wetteren, gevolgd door focusgroepen met gemeentelijke diensten, jeugdraad en middenveld. Daarna hebben we in een belevingsonderzoek de mening van kinderen en jongeren bevestigd. Hiervoor hebben we 11 verschillende methodieken gebruikt. In totaal hebben 893 kinderen en jongeren hun mening gegeven. Kinderen en jongeren zijn voornamelijk bevestigd over drie thema's: ruimte, mobiliteit en participatie. De andere beleidsdomeinen werden vaak door kinderen en jongeren zelf naar voren gebracht.

Inhoud document

De analyse, focusgroepen en het belevingsonderzoek zijn verwerkt in een 'rapport kindvriendelijk Wetteren'. In dit rapport staat de gehele analyse van kindvriendelijk Wetteren beschreven op basis van cijfergegevens, kwalitatieve beleidsindicatoren, vragenlijst, focusgroepen en het belevingsonderzoek. Op basis van deze analyse kunnen een aantal vaststellingen worden gedaan. Daarna zijn er op basis van advies van Bataljong uitdagingen en aanbevelingen geformuleerd. Deze uitdagingen en aanbevelingen zijn niet gericht op specifieke diensten, maar vragen een inzet van de hele organisatie om kindvriendelijker te worden. Dit document is een samenvatting van het rapport. Per beleidsdomein staan de vaststellingen, uitdagingen en aanbevelingen geformuleerd.

Hoe verder?

Tijdens de opmaak van het meerjarenplan is kindvriendelijkheid meegenomen en zijn er duidelijke accenten gelegd die ten goede komen aan kinderen en jongeren. Op basis van de bevindingen uit het traject worden een visie, doelstellingen en acties opgesteld. Deze staan in het strategisch plan kindvriendelijk Wetteren. Hierin zijn de acties uit het meerjarenplan opgenomen die relevant zijn voor kindvriendelijkheid, maar worden ook nieuwe acties geformuleerd een antwoord te bieden op de vragen en bezorgdheden van kinderen en jongeren.

WELZIJN EN GEZONDHEID

Vaststellingen

Uitdagingen

→ Hoe kan gemeente Weteren proberen een sluitend aanbod te voorzien voor kinderen en jongeren op gebied van welzijn? Hoe kan de gemeente het aanbod aan welzijnsvoorzieningen beter bekendmaken, zodat kinderen en jongeren weten waar ze terecht kunnen met problemen? En hoe kan de gemeente drempelverlagend werken om hen beter toe te leiden naar het aanbod?

→ Hoe kan Weteren de opvangnaden in kaart brengen en het aanbod in de gemeente afstemmen op deze noden met de verschillende partners? Hoe kunnen de drempels voor de bestaande opvanginitiatieven verlaagd worden en de flexibiliteit vergroot worden?

→ Hoe kan de gemeente (kinder)armoede bestrijden? Hoe kan de gemeente samenwerken met eigen diensten en externe partners om het percentage armoede te verminderen? Hoe kan de gemeente gezinnen in armoede extra ondersteunen?

→ Hoe kan een gemeente het samenleven van verschillende culturen stimuleren en verbeteren?

Aanbevelingen

Kinderen en jongeren weten niet voldoende waar ze naartoe kunnen met problemen. Het hulpverleningsaanbod is niet voldoende bekend. Een duidelijk aanspreekpunt en heldere communicatie over het hulpverleningsaanbod zijn een grote nood. Daarnaast kan de gemeente meer inzetten op de bekendmaking van bestaande instanties zoals het JAC, Nok Nok, Awel en tZitemzo.

Op het gebied van kinderopvang is er met name in vakanties nood aan meer opvangplaatsen. De bestaande opvangplaatsen zijn in de zomer niet voldoende. Daarnaast moet daarvoor al in april of mei ingeschreven worden. De flexibiliteit en laagdrempeligheid van kinderopvang is nu voor sommige

ouders te beperkt. De gemeente kan onderzoeken op welke manier er in samengewerkt kan worden met andere partners om het tekort op te vangen. Het nieuwe decreet rond kinderopvang zal hierin ook meegenomen moeten worden. Daarnaast kan de gemeente de mogelijkheid van last-minute opvang (in noodgevallen) bekijken en de communicatie naar met name niet-Nederlands sprekende inwoners versterken. Hierbij is het Loket Kinderopvang een belangrijke schakel.

In Wetteren is het percentage armoede erg hoog en de afgelopen jaren is dit percentage alleen maar gestegen. Het percentage mensen en jongeren met een leefloon is ook gestegen. Armoede is een probleem dat op elk levensdomein een impact heeft. Kinderen en jongeren hebben hier ook aandacht voor en willen mensen in armoede graag helpen. De gemeente kan een armoedebelief opstellen en onderzoeken op welke manieren minder mensen in armoede terecht kunnen komen. Daarnaast moeten mensen in armoede op verschillende manieren ondersteund worden.

Wetteren is een gemeente met een diverse bevolking. Hoewel er volgens de cijfers (procentueel) niet meer mensen met buitenlandse herkomst in Wetteren wonen in vergelijking met andere steden en gemeenten, leeft dit beeld wel onder de inwoners. Er zijn gevallen van discriminatie, ook van kinderen en jongeren. De gemeente moet inzetten op het samenbrengen van mensen om vooroordelen te verminderen.

WONEN

Vaststellingen

Uitdagingen

→ Hoe kunnen we als gemeente de woonkwaliteit verhogen? Hoe kunnen we eigenaren stimuleren om de kwaliteit van de woningen te verbeteren? Hoe kunnen we controleren dat woningen voldoen aan de normen? Er is een verschil tussen de woonkwaliteit in het centrum en de woonkwaliteit in de deelgemeenten. Hoe kan de gemeente op dit verschil inspelen en dit verkleinen?

→ Hoe kan de gemeente waarborgen dat er betaalbare woningen zijn in Wetteren, ook voor hen die in armoede leven?

→ Hoe kan de gemeente ervoor zorgen dat er voldoende ruimte blijft om samen te leven? Hoe kan de gemeente de publieke ruimte zo inrichten dat er ook ruimte blijft voor het grotere aantal personen?

Aanbevelingen

Wetteren heeft als gemeente een verouderd patrimonium. Niet in elke woning is de woonkwaliteit voldoende. Sommige kinderen en jongeren wonen in kleine (huur)huizen die slecht onderhouden worden door de eigenaar. De gemeente moet eigenaren stimuleren om te streven naar een goede woonkwaliteit van hun huizen. Dat kan op een positieve manier door te ondersteunen. Daarnaast kunnen wooncontroles plaatsvinden en kunnen sancties verbonden worden aan het niet in orde zijn met de normen. Er is een verschil tussen de woonkwaliteit in het centrum en de woonkwaliteit in de deelgemeenten. De gemeente moet dit verschil onderzoeken en waar mogelijk verkleinen.

De prijs van bouwgrond is in Wetteren gestegen, terwijl de armoedecijfers omhoog gaan. De gemeente kan in samenwerking met sociale verhuurkantoren zorgen voor een voldoende aanbod van sociale woningen.

De aanbeveling rond publieke ruimte komt bij het thema 'publieke ruimte' terug.

VEILIGHEID

Vaststellingen

Uitdagingen

→ Hoe kan de gemeente kinderen en jongeren weerbaarder maken als het gaat om omgaan met sociale media en het internet? Hoe kan de gemeente ouders en scholen hier in ondersteunen en begeleiden? Hoe kunnen we samen met scholen het pesten terugdringen?

→ Hoe kan de gemeente nog meer preventief werken, zodat kinderen en jongeren zich meer gewapend voelen tegen alcohol en drugs?

→ Hoe kan er meer rekening gehouden worden met kinderen en jongeren binnen het veiligheidsbeleid van de gemeente?

Aanbevelingen

Pesten komt nog steeds voor en verandert in cyberpesten. Sociale media en de risico's van het internet inschatten zijn moeilijker voor kinderen en jongeren. Hierdoor kunnen problemen als pesten ook de schoolmuren overstijgen. De gemeente kan in samenwerking met scholen inzetten op het weerbaarder maken van kinderen en jongeren. Daarnaast kan de gemeente een rol spelen in het informeren en ondersteunen van ouders.

De gemeente kan in samenwerking met de politie en het Drugpunt verdere projecten rond alcohol en drugs opzetten, zoals bijvoorbeeld plannen opmaken met scholen rond drugs- en alcoholpreventie.

Kinderen, jongeren en volwassenen geven aan dat de ordehandhavers niet altijd vanuit het perspectief van de jeugd vertrekken. GAS-boetes zijn mogelijk voor jongeren. Het politiereglement kan aangepast worden zodat jongeren geen GAS-boetes kunnen krijgen en spelende kinderen geen overlast kunnen zijn.

ONDERWIJS EN SCHOLEN

Vaststellingen

Uitdagingen

→ Er volgen veel kinderen en jongeren uit kwetsbare situaties onderwijs in Wetteren. Daarnaast zijn mede door het M-decreet meer kinderen met gedrags- en leerproblemen in het reguliere onderwijs. Beide groepen hebben meer ondersteuning nodig. Hoe kan de gemeente gezinnen verder ondersteunen en begeleiden, zodat de problematiek van meerdere kanten wordt aangepakt?

→ Hoe kan Wetteren de scholen ondersteunen om een realistische en gezonde leerlingenmix te bevorderen? En hoe kan de gemeente ouders stimuleren om voor een centrumschool te kiezen en niet naar de deelgemeente te trekken?

→ Hoe kan de gemeente ondersteunen bij het vernieuwen van de schoolgebouwen? Hoe kunnen de schoolgebouwen toegankelijker worden gemaakt?

→ Hoe kan de gemeente de scholen ondersteunen om hun speelplaatsen groener, avontuurlijker en aantrekkelijker te maken?

Aanbevelingen

Zowel de schoolse vertraging als de OKI is in Wetteren hoog. Dit betekent dat er veel kinderen en jongeren uit kwetsbare situaties onderwijs volgen in Wetteren. Zij hebben vaak meer ondersteuning nodig. Daarnaast zijn mede door het M-decreet meer kinderen met gedrags- en leerproblemen in het reguliere onderwijs. Door het afstemmen tussen scholen kan bijvoorbeeld het aantal indicatorleerlingen gespreid worden over scholen. Een centraal aanmeldsysteem kan hierbij ondersteunen. De gemeente kan daarnaast blijven inzetten op brede gezinsondersteuning om het probleem vanuit verschillende kanten aan te pakken.

De gemeente dient de spreiding van kinderen over de scholen te blijven monitoren, bijvoorbeeld via het aanmeldsysteem. Op termijn kan het aanmeldsysteem uitgebreid worden naar het secundair onderwijs, om ook daar een goede leerlingenmix te realiseren.

In Wetteren zijn er verschillende centrumscholen en een aantal scholen in deelgemeenten. De laatste jaren zien we een vlucht vanuit het centrum naar deze scholen in de deelgemeenten, waardoor er concentratiescholen ontstaan in het centrum. De gemeente kan de ouders sensibiliseren over het aanbod van scholen in de buurt en stimuleren om voor een school in de wijk te kiezen. Het aanmeldsysteem kan hierbij ondersteunen.

De schoolinfrastructuur is soms verouderd in Wetteren. Sommige scholen lopen tegen problemen aan vanwege deze oude infrastructuur. Daarnaast zijn de scholen vaak niet toegankelijk. Ook zijn soms de speelplaatsen verhard en niet aantrekkelijk om te spelen. De gemeente kan onderzoeken of ze scholen kunnen ondersteunen met subsidies of logistieke ondersteuning, met name op het gebied van schoolspeelplaatsen. Op Vlaams niveau zijn hier ook subsidies voor beschikbaar bij 'Pimp je speelplaats'¹. De gemeente kan hierover informeren en ondersteunen bij de subsidieaanvraag.

¹ <https://www.pimpjespeelplaats.be/>

VRIJE TIJD

Vaststellingen

De vaststellingen rond speel- en ontmoetingsruimte staan bij het thema 'publieke ruimte'.

Uitdagingen

De uitdagingen rond speel- en ontmoetingsruimte staan bij het thema 'publieke ruimte'.

→ Hoe kan de gemeente organisatoren stimuleren om evenementen te organiseren in Weteren?

→ Hoe kan de gemeente jongeren ondersteunen bij de opstart van een nieuw jeugdhuis?

→ Hoe kan Weteren voldoen aan de basisvoorwaarden voor een goed fuifklimaat: een goede infrastructuur, laagdrempelige uitleendienst en ondersteuning voor organisatoren?

→ Hoe kan de gemeente het bestaande aanbod uitbreiden voor tieners en jongeren in samenwerking met de verschillende partners en organisaties in Weteren?

→ Hoe kan de gemeente in samenwerking met de verenigingen en organisaties in Weteren het aanbod laagdrempeliger maken, zodat ook de kwetsbare kinderen en jongeren kunnen deelnemen?

Aanbevelingen

Er is in Weteren een relatief groot vrijetijdsaanbod. Tieners en jongeren vallen hier echter nog buiten de boot. De gemeente kan het aanbod uitbreiden voor tieners en jongeren in samenwerking met de verschillende partners en organisaties in Weteren, zoals verenigingen, het toekomstige jeugdhuis, etc.

Kinderen en jongeren gaan graag dansen of voetballen, maar voor deze verenigingen bestaan grote financiële drempels. De gemeente kan in samenwerking met de verenigingen en organisaties in Wetteren het aanbod laagdrempeliger maken, zodat ook de kwetsbare kinderen en jongeren kunnen deelnemen. De Uitpas biedt hier de mogelijkheden voor. Deze pas dient uitgebreid te worden naar het verenigingsaanbod.

Wetteren is een saaie gemeente volgens jongeren, er is weinig te beleven. Er is geen jeugdcafé, geen jeugdhuis en te weinig evenementen. De organisatoren vragen om goede infrastructuur en een kwalitatieve uitleendienst. Om de organisatoren te ondersteunen moet de gemeente voldoen aan basisvoorwaarden voor een goed fuifklimaat: een goede infrastructuur, laagdrempelige uitleendienst en ondersteuning voor organisatoren. Door de uitleendienst uit te breiden en het reglement te herzien kan al een deel tegemoet gekomen worden. De dienst evenementen dient uitgebreid worden om alle organisatoren voldoende te ondersteunen.

De huidige Gemeentelijke Feestzaal is verouderd en geen aantrekkelijke plek om fuiven te organiseren. Daarnaast is de capaciteit voor de grootste fuiven te klein. Jongeren hebben nood aan een nieuwe feestzaal. De gemeente kan de mogelijkheid voor een nieuwe feestzaal onderzoeken en bekijken welke functies hiermee gekoppeld kunnen worden.

Sommige fuiven hebben niet zo'n hoog bezoekersaantal. Om ook kleinere fuiven mogelijk te maken, is er een kleinere feestzaal nodig. Deze ruimte kan verschillende functies hebben, of er kan bijvoorbeeld de mogelijkheid zijn om een grote ruimte op te delen in segmenten. De gemeente kan onderzoeken of deze mogelijkheid bestaat in combinatie met de feestzaal of een jeugdhuis.

Jongeren hebben nood aan een jeugdhuis. Sinds het verdwijnen van het vorige jeugdhuis en de sluiting van de meeste jeugdcafés is er geen plek meer waar ze naartoe kunnen gaan. De gemeente moet een locatie hiervoor voorzien en ondersteunen bij de opstart van een nieuw jeugdhuis.

Het gemeentelijke aanbod kan uitgebreid worden met meer activiteiten voor jongeren. Binnen buurtsport kunnen bijvoorbeeld meer sporten aangeboden worden op verschillende plekken.

Het vrijetijdsaanbod van de gemeente dient aandacht te hebben voor alle kinderen en jongeren in de gemeente. Speciale aandacht moet er zijn voor kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties.

MOBILITEIT

Vaststellingen

Uitdagingen

→ Hoe kan de gemeente de infrastructuur meer inrichten op de zwakke weggebruiker, met speciale aandacht voor school- en woonomgevingen? Hoe kunnen de gevaarlijke plekken heringericht worden, zodat de verkeersveiligheid voor de zwakke weggebruiker verbeterd en veiliger wordt?

→ Hoe kunnen we kinderen weerbaarder maken in het verkeer, zodat ze zich zelfstandig kunnen verplaatsen? Hoe kan de gemeente ouders sensibiliseren om hun kinderen de ruimte te geven zich zelfstandig te kunnen en mogen verplaatsen?

→ Hoe kunnen we als gemeente bij automobilisten een mentaliteitswijziging bewerkstelligen?

→ Hoe kunnen we als gemeente de Wetteraar motiveren om voor korte verplaatsingen een duurzaam vervoersmiddel te kiezen? Hoe kunnen we deze mentaliteitsverandering stimuleren?

Aanbevelingen

Mobiliteit en verkeersveiligheid zijn voor kinderen en jongeren belangrijke thema's. Op het moment is het volgens hen niet veilig om je als zwakke weggebruiker te verplaatsen binnen Wetteren. Veilige mobiliteit is dus een speerpunt. De gemeente kan het beste werk maken van plannen waarbij de nadruk wordt gelegd op de zwakke weggebruiker, zoals een fietsbeleidsplan.

Kinderen en jongeren vinden het in Wetteren te druk op straat, er rijden te veel auto's rond. Ze pleiten ervoor dat de gemeente probeert een 'modal shift' te bewerkstelligen en meer mensen uit de auto's te krijgen. Er moeten verschillende opties zijn, zodat mensen overwegen de auto te laten staan, of zelfs minder auto's te hebben. Autodelen is een optie, het openbaar vervoer kan meer gebruikt worden en ook elektrische (deel)fietsen kunnen een deel van het probleem oplossen. Mensen moeten

aangespoord worden om kleine afstanden met de fiets of te voet af te leggen. Aanpassingen in de infrastructuur zoals autovrije straten kunnen het fietsen en wandelen aangenamer maken. Als laatste is sensibilisering hier ook een belangrijk luik bij.

Het sensibiliseren van automobilisten is een ander aandachtspunt. Kinderen en jongeren geven aan dat bestuurders vaak weinig rekening houden met hen. Ze rijden te dicht of te snel, stoppen niet voor zebrapaden, etc. Volwassenen mogen op hun verantwoordelijkheid gewezen worden, ze zijn ook partners voor een kindvriendelijke gemeente. Daarnaast kan de politie strenger optreden en hier meer handhaving op inzetten.

Fietsen kan meer gestimuleerd worden. Veel kinderen worden met de auto naar hun school of hobby's gebracht, terwijl het voor hen belangrijk is om vaardigheden op te doen in het verkeer. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat fietsen veiliger wordt, naarmate er meer mensen voor de fiets kiezen. Wanneer er meer fietsers op de weg zijn, moeten automobilisten hier meer rekening mee houden. Mobiel21 en de Fietsersbond bieden inspiratie om meer mensen samen met hun kind te laten fietsen. Evenementen zoals de Strapdag kunnen hier ook aan bijdragen.

Kinderen en jongeren kunnen verschillende punten opnoemen die zij als onveilig ervaren. De gemeente kan onderzoeken of het mogelijk is deze punten aan te pakken. Dit geldt met name voor het Felix Beernaertsplein, de Nieuwstraat, Jan Broeckaertlaan en stationsomgeving.

Sommige kinderen ontwikkelen niet voldoende vaardigheden in het verkeer. De gemeente kan inzetten op verkeerslessen of fietscursussen om de vaardigheden in het verkeer te verbeteren. Dit is niet enkel relevant voor kinderen en jongeren, maar ook voor volwassenen. Zij zullen hier ook baat bij hebben.

Verschillende Wetterse scholen zijn gelegen aan gewestwegen. Deze worden vaak als onveilig ervaren. In het verleden zijn er al schoolomgevingen heringericht om de veiligheid hier te verbeteren. Daarnaast is de gemeente ingestapt in het Octopusplan. De gemeente moet blijvend inzetten op veiligheid in schoolomgevingen. Dit kan bijvoorbeeld door de mogelijkheid van schoolstraten te onderzoeken.

De gemeente heeft nog weinig zicht op de manier waarop scholieren hun route naar school ervaren. Door gebruik te maken van methodieken zoals Route2school of Ping if you care! van Mobiel21 kunnen andere onveilige punten in kaart worden gebracht en aangepast worden. Dit belevingsonderzoek kan ook als basis worden gezien voor de nieuwe schoolroutekaart.

De bestaande schoolroutekaart is verouderd. Deze kaart is dus aan een update toe en zal in samenwerking met Provincie Oost-Vlaanderen vernieuwd kunnen worden. De schoolroutekaart kan kinderen en jongeren ondersteunen bij het kiezen van een veilige route naar school. Het is aan te raden om hierbij de link met de op te maken speelweefselkaart te leggen.

Naast het veiliger maken van schoolomgevingen kan de route naar school ook veiliger gemaakt worden. Veel scholieren passeren het centrum naar school of naar hun hobby. Door fietsstraten in te voeren kunnen scholieren veiliger fietsen en krijgen automobilisten het signaal dat ze enkel te gast zijn in deze straten.

Een andere reden voor het onveiligheidsgevoel van kinderen en jongeren is het gebrek aan verlichting op alternatieve routes. Door verlichting te voorzien aan de Scheldedijk kan deze route vaker als alternatieve route gebruikt worden.

Er is een grote nood aan meer, kwalitatieve, bredere en veiligere fietspaden in Wetteren. Deze vraag kwam vaak terug tijdens het belevingsonderzoek. De ruimte die er nu is voor de fietser is beperkt, niet kwalitatief en soms zelfs onveilig. Door nieuwe fietspaden aan te leggen kan de gemeente hier op inspelen. Daarnaast kunnen de bestaande trage wegen en alternatieve verbindingen verbeteren, zodat deze meer gebruikt kunnen worden.

Er is vraag naar meer en bredere voetpaden. De huidige voetpaden zijn vaak niet breed genoeg. Rolstoelen en kinderwagens kunnen hier vaak niet over rijden en moeten noodgedwongen over straat gaan. De gemeente kan de voetpaden vernieuwen en meer voetpaden aanleggen. Aandacht voor de verschillende gebruikers van het voetpad, zoals rolstoelen, senioren, blinden of kinderwagens is daarbij belangrijk. Het project 'Red de stoep²' kan hier inspiratie voor bieden.

Naast fiets- en voetpaden zijn veilige oversteekplaatsen voor kinderen en jongeren ook belangrijk. Sommige oversteekplaatsen ervaren ze nu als onveilig. De manier waarop oversteekplaatsen op voetpaden aansluiten is ook een verbeterpunt.

Het openbaar vervoer wordt beperkt gebruikt voor schoolverkeer, omdat het voor veel scholieren vanwege de dienstregeling niet mogelijk is. Enkel voor Mariagaard wordt de bus veel gebruikt. Voor scholieren vanuit omliggende gemeenten is het openbaar vervoer vaak geen optie. De afstemming van de tijden naar omliggende gemeenten kan meegenomen worden naar de vervoersregio of De Lijn.

Niet enkel in schoolomgevingen, maar ook woonomgevingen zijn verbeteringen mogelijk. Kinderen en jongeren noemen het sluiptverkeer in hun wijk als een reden voor hun onveiligheidsgevoel. Hier kan de gemeente verder op inspelen door bijvoorbeeld straten te knippen.

MILIEU

Vaststellingen

Uitdagingen

→ Hoe kan de gemeente zwerfvuil en sluikstort voorkomen? Een belangrijke rol is daarbij weggelegd voor de burger zelf. Hoe kan de gemeente burgers sensibiliseren rond afval, zwerfvuil en sluikstort?

²² www.reddestoep.be

→ Hoe kan Weteren de doelstelling van het Burgemeesterconvenant halen tegen 2030? Hoe kunnen we zorgen dat de acties uit het Klimaatplan uitgevoerd worden en daarmee de uitstoot verminderen?

→ Hoe kan de gemeente personeel en burgers sensibiliseren rond duurzaamheid?

Aanbevelingen

Weteren heeft in 2018 het Burgemeesterconvenant ondertekend. Hiermee engageren we ons om tegen 2030 40% minder CO₂ uit te stoten. De uitstoot is echter niet verminderd. Kinderen zijn bezorgd om het klimaat en geven ideeën om hieraan te werken, bijvoorbeeld elektrische auto's gebruiken. De gemeente dient de acties uit het Klimaatplan uit te voeren om de CO₂-uitstoot te verlagen.

Kinderen en jongeren zijn het erover eens dat Weteren geen propere gemeente is. Ze storen zich aan de hoeveelheid afval op de grond: sigarettenpakjes, blikjes, flessen, hondenpoep. De gemeente kan een sterk sluikestortbeleid opstellen en meer inzetten op sensibilisering. Daarnaast kan strenger bestraffen ook een deel van de oplossing zijn.

Er is vraag naar meer vuilbakken. Naast straffen en sensibilisering zien kinderen en jongeren dit als een mogelijke oplossing voor al het afval op straat. De gemeente kan onderzoeken of er genoeg vuilbakken staan in Weteren en of deze op de juiste plaats staan. Er kunnen daarbij ook aantrekkelijke vuilbakken gemaakt worden die op een speelse manier uitnodigen om afval in de vuilbak te gooien.

PUBLIEKE RUIMTE

Vaststellingen

Uitdagingen

→ Hoe kan de gemeente meer inzetten op kwalitatieve en bereikbare speel- en ontmoetingsruimte? Hoe kan de gemeente de publieke ruimte kindvriendelijk inrichten met aandacht voor speelkansen, speelpraktijken, speelbare kunst, ...?

→ Hoe kan de gemeente de verdraagzaamheid rond spelende kinderen en rondhangende jongeren verhogen? Belangrijk hierbij is om mensen samen te brengen. Hoe kunnen we mensen samenbrengen en ontmoeting faciliteren?

→ Hoe kan Wetteren de publieke ruimte inrichten zodat deze ook toegankelijk en aantrekkelijk is voor kinderen en jongeren met een beperking?

→ Jongeren hebben nood aan een eigen plek waar ze zichzelf kunnen zijn. Hierbij hebben ze ook een binnenruimte nodig met wifi. Hoe kan Wetteren een binnenruimte voorzien voor deze jongeren?

→ Hoe kan het groene buitengebied ook het centrum binnen gebracht worden, zodat dit ook aantrekkelijker wordt?

→ Hoe kan de gemeente de pleinen aantrekkelijker maken? Pleinen als centrumfunctie zijn een goede kans om ontmoeting te stimuleren. Hoe kan de gemeente in samenwerking met burgers van de buurtpleinen een ontmoetingsplek maken, waar activiteiten uit de buurt kunnen plaatsvinden?

→ Hoe kan de gemeente voldoende openbare toiletten voorzien, die veilig en proper blijven?

Aanbevelingen

Er is veel nood aan speel- en ontmoetingsruimte. Om de mogelijkheden hiervoor in kaart te brengen en gericht ruimte te kunnen creëren, kan de gemeente een speelweefselplan opmaken i.s.m. Kind & Samenleving³. In het speelweefselplan worden betekenisvolle plekken voor kinderen en jongeren in kaart gebracht, samen met de verbindingen tussen deze plekken. Op basis hiervan wordt een gewenste situatie voorgesteld die gestructureerd gerealiseerd kan worden. Hierdoor kan op lange termijn de speel- en ontmoetingsruimte verbeterd worden.

Kinderen en jongeren willen meer plekken om te spelen en ontmoeten. Deze plekken moeten met name bij kinderen dicht bij hun huis liggen, zodat ze er zelfstandig naartoe kunnen gaan. Bij de aanleg van nieuwe wijken of verkavelingen kan de gemeente aan de projectontwikkelaar een bepaald aantal m² of percentage aan speelruimte opleggen. Op deze manier kan speelruimte in de wijk gegarandeerd worden. De gemeente kan deze mogelijkheid onderzoeken.

Kinderen weten niet altijd waar ze kunnen spelen. Niet elke plek is bekend voor alle kinderen en jongeren. De gemeente kan inzetten op de communicatie over speelterreinen, eventueel op basis van het speelweefselplan. Ze kan een kaart maken zoals bijvoorbeeld in Sint-Niklaas, waar alle speel- en ontmoetingsplekken op staan en ook zichtbaar is hoe en voor wie het speelterrein is ingericht. Deze kaart kan zowel digitaal als analoog geraadpleegd worden. Daarnaast kunnen fysieke wegwijzers geplaatst worden om de speelterreinen in het straatbeeld zichtbaar te maken.

Er moet meer speel- en ontmoetingsruimte gecreëerd worden. Daarnaast kan de publieke ruimte op een kindvriendelijke manier ingericht worden, zodat speelkansen en speelaanleidingen geïntegreerd worden in de gehele ruimte. De focus mag niet liggen op enkel speelterreinen inrichten. Bij het (her)inrichten van publieke ruimte moet rekening gehouden worden met kinderen en jongeren.

De bestaande speelruimte is niet geschikt voor kinderen en jongeren met een beperking. De gemeente kan onderzoeken hoe de toegankelijkheid van de bestaande terreinen is. Deze kunnen aangepast worden. Bij de inrichting van nieuwe ruimtes moet rekening gehouden worden met kinderen en jongeren met een beperking. De beste manier om dat te doen, is ze als ervaringsdeskundigen te betrekken bij de opmaak van het plan en realisatie van het terrein.

De bevolkingsdichtheid is erg hoog in Wetteren, met name in het centrum. Met de tendens van verdichting, zal deze dichtheid de komende jaren ook niet gaan dalen. Hierdoor leven veel mensen op

³ Zie <https://k-s.be/kindgerichte-publieke-ruimte/>

een kleine ruimte bij elkaar, wat voor druk zorgt. De gemeente kan een visie opmaken over het gebruik van de publieke ruimte en inzetten op publieke ruimte voor samengebruik.

De pleinen in Wetteren worden vooral gebruikt om te parkeren. Soms gaan er evenementen door op de pleinen, maar buiten die momenten is er weinig te beleven volgens kinderen en jongeren. De gemeente kan onderzoeken op welke manier de pleinen beleving en ontmoeting kunnen stimuleren.

Er zijn nog veel mogelijkheden voor het gedeeld ruimtegebruik van bestaande en nieuwe infrastructuur. Scholen en lokalen van verenigingen worden buiten de uren bijvoorbeeld weinig gebruikt. De gemeente kan onderzoeken op welke manier ruimtes meer gebruikt kunnen worden en tegemoet kunnen komen aan de noden van met name jongeren voor meer beschikbare binnenruimte. De 'Handleiding Ruimte Delen'⁴ van de Ambrassade kan hierbij ondersteunen. Daarnaast heeft MOEV inspiratie over het delen van speelplaatsen, bijvoorbeeld ook buiten schooluren⁵.

Kinderen en jongeren vinden het straatbeeld saai en grijs. Ze pleiten voor meer kleur in het straatbeeld. Ze geven verschillende ideeën hiervoor, zoals elektriciteitskasten kleur geven, straatnamen aantrekkelijker maken, de zebrapaden in verschillende kleuren schilderen of overal bloemen planten. Met de brochure 'VerOOOver de straat'⁶ van Kind&Samenleving kan de gemeente samen met de buurt nadenken over het open stellen van de straat voor kinderen en jongeren.

Meer groen en meer natuur waren veelgehoorde vragen van kinderen en jongeren. De gemeente kan inzetten op het aanplanten van meer bos en meer speelbos. Hiermee kan de gemeente tegelijkertijd tegemoet komen aan de vraag om meer speel- en ontmoetingsruimte.

Er is in Wetteren centrum te weinig groene ruimte en natuur volgens kinderen en jongeren. Het verstedelijkte centrum heeft weinig groene plekken, er zijn bijna geen bomen, gras of struiken. De gemeente kan hier een visie en plan voor ontwikkelen, zodat op termijn er meer groen in het centrum voorzien kan worden. Dit komt ook tegemoet aan de vraag om meer kleur in het straatbeeld.

Om meer groen in het centrum te krijgen, dient de gemeente te ontharden. Dit kan op grote en kleine schaal. Departement Omgeving biedt hier inspiratie en subsidies voor in hun 'Proeftuin Ontharding'⁷. Daarnaast kunnen inwoners zelf hun voortuinen kindvriendelijker inrichten en ontharden, door bijvoorbeeld geveltuintjes te maken. Meer inspiratie is te vinden op Kind&Samenleving⁸ en bij Stad Gent⁹. De gemeente kan het aanleggen van geveltuintjes of andere onthardingsingrepen stimuleren.

Studenten geven aan dat de beschikbare studieruimte in het woonzorgcentrum te klein is en niet de faciliteiten heeft die ze nodig hebben (wifi). Ze vinden het idee van het samenbrengen van jongeren en ouderen sterk, maar dan zou er meer ruimte en wifi beschikbaar moeten zijn. De gemeente kan wifi voorzien in het woonzorgcentrum en de mogelijkheid onderzoeken of de studieruimte vergroot kan worden of een nieuwe locatie voorzien.

Jongeren hebben geen plek waar ze samen kunnen zitten bij slecht of koud weer. Een jeugdhuis met ruime openingsuren kan een oplossing zijn voor dit probleem. De gemeente dient op zoek te gaan naar een ruimte waar jongeren zichzelf kunnen en mogen zijn.

⁴ Zie <https://ambrassade.be/nl/handleiding-ruimte-delen>

⁵ Zie <https://www.moev.be/beweeg-mee/aanbod-tussen-de-lessen/speelplaats/inrichting-speelplaats/gedeeld-gebruik>

⁶ Zie <https://k-s.be/medialibrary/purl/nl/8783065/Een%20hartverOOOverende%20straat!.pdf>

⁷ <https://omgeving.vlaanderen.be/proeftuinen-ontharding>

⁸ <https://k-s.be/kindgerichte-publieke-ruimte/project-kindvriendelijke-voortuinen-/kinderen-en-voortuinen/>

⁹ <https://stad.gent/nl/groen-milieu/klimaat/creeer-meer-groen/geveltuinten-en-groenslingers>

Jongeren blijven o.a. met elkaar in contact via sociale media. Niet elke jongere heeft een data-abonnement op zijn/haar gsm. Jongeren vragen daarom dus om gratis wifi in de gemeente. De gemeente kan op populaire plekken (zoals De Warande) wifi-hotspots installeren, zodat jongeren daar ook gebruik kunnen maken van wifi.

Kinderen en jongeren zien op De Warande nog meer mogelijkheden. De Warande is de belangrijkste plek voor kinderen en jongeren in Wetteren. Ze zien vooral veel mogelijkheden op het vlak van evenementen en activiteiten. Ze zouden graag een zomerbar, voetbaltoernooi of poolparty organiseren. De gemeente kan overwegen of ze evenementen op De Warande kunnen toestaan en organisaties kunnen stimuleren om hier meer te laten plaatsvinden.

Kinderen gebruiken de zwembaden veel, maar missen in het binnenbad nog een glijbaan. De gemeente kan onderzoeken of het mogelijk is het binnenbad aantrekkelijker te maken voor kinderen.

Er zijn te weinig openbare toiletten in Wetteren. Er zijn echter ook problemen rond openbare toiletten, met name rond het proper houden ervan, toegankelijkheid en veiligheid. De gemeente kan de bestaande openbare toiletten meer open te stellen als ze veilig en proper kunnen blijven.

Er is onverdraagzaamheid tegenover kinderen en jongeren. Jongeren die op een pleintje zitten worden snel gezien als 'hangjongeren' en burgers klagen over geluidsoverlast van spelende kinderen. Burgers moeten gesensibiliseerd worden over het feit dat kinderen en jongeren de ruimte ook kunnen en mogen gebruiken, dat ze die rechten hebben. De gemeente kan een visie opmaken over spel en samenzijn. Kinderen en jongeren mogen er zijn moet daar het uitgangspunt zijn.

In woonwijken kunnen kinderen op straat spelen, maar op veel plekken is dat niet meer mogelijk. Toch is dit iets wat ze graag doen. De gemeente kan hier actief op inzetten door speelstraten meer te promoten en de voorwaarden hiervoor te versoepelen. Daarnaast kan de gemeente hier op inspelen door aan te sluiten bij initiatieven zoals de autovrije zondag en de Buitenspeeldag.

Kinderen spelen veel in hun eigen wijk. Jongeren verplaatsen zich meer, maar hun wijkplein is voor velen de uitvalsbasis. Ze zouden graag zien dat er meer activiteiten plaatsvinden in hun wijk, op hun pleintje. De gemeente kan hierop inspelen door het organiseren van een soort 'pretcamionnette' of het organiseren van buurtsport op pleintjes.

Kinderen en jongeren hebben veel ideeën hoe (toekomstige) speel- en ontmoetingsruimte (her)ingericht kan worden. Bij het inrichten van de publieke ruimte kunnen de ideeën van kinderen en jongeren gebruikt worden. Kinderen en jongeren zijn ervaringsdeskundigen en vaak de belangrijkste gebruikers van de ruimte, dus het zou vanzelfsprekend moeten zijn dat zij betrokken worden. Aandacht voor vertegenwoordiging van alle kinderen en jongeren is daarbij noodzakelijk, net zoals alle andere potentiële gebruikers van de ruimte.

PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Vaststellingen

Uitdagingen

→ Hoe kan de gemeente ervoor zorgen dat alle inwoners structureel betrokken worden bij plannen en beslissingen van de gemeente? Hoe kan de gemeente haar inwoners blijvend informeren en betrekken bij het beleid? Hoe kan ze hierbij specifieke aandacht hebben voor kinderen en jongeren?

→ Hoe kan de gemeente haar communicatie beter afstemmen op kinderen en jongeren, zodat zij geïnformeerd en betrokken worden bij zaken die impact hebben op hun leefwereld?

→ Hoe kan de gemeente haar inwoners en personeel informeren over en sensibiliseren rond de kinderrechten?

→ Hoe kunnen we als gemeente een visie ontwikkelen waarbij we de burger zelf meer initiatief kunnen laten nemen? Hoe kunnen we de initiatieven van de burgers ondersteunen?

Aanbevelingen

Op het moment ligt de nadruk in Wetteren op beleid maken voor kinderen en jongeren, en te weinig op het beleid maken mét kinderen en jongeren. Kinderen en jongeren gaven tijdens het belevingsonderzoek echter aan een mening en ideeën te hebben over veel verschillende thema's, zoals mobiliteit, klimaat en welzijn. Ze kunnen hierbij niet alleen rekening houden met zichzelf, maar ook met het standpunt van anderen. Kinderen en jongeren geven aan meer betrokken te willen worden, en niet pas als iets al af of beslist is. De gemeente kan kinderen en jongeren meer als partner beschouwen en op tijd betrekken bij projecten en beslissingen. Ook bottom-up moeten signalen opgevangen worden. Dit kan op verschillende manieren: via de jeugdraad, via participatiemomenten, een kindergemeenteraad, ...

Veel jongeren geven aan dat ze de jeugdraad niet kennen. Zelfs jongeren in de jeugdraad of jeugdverenigingen geven aan niet van de jeugdraad gehoord te hebben, tot ze de afgevaardigde van hun vereniging werden. De jeugdraad in Wetteren bestaat uit (oud-)leden van jeugdverenigingen en het speelplein. De jeugdraad zou moeten uitbreiden om een betere afspiegeling van de Wetterse bevolking te zijn en ook op het brede gemeentelijke beleid te wegen vanuit verschillende invalshoeken. Daarnaast kunnen ze zelf een plan van aanpak opmaken om zo veel mogelijk signalen op te vangen van kinderen en jongeren in de gemeente.

De Wetterse adviesraden in het algemeen kunnen hervormd worden om een betere afspiegeling te zijn van de Wetterse bevolking, door bijvoorbeeld ook jongeren en mensen met een niet-Belgische achtergrond te betrekken. Hiervoor is een nieuwe werkwijze nodig, zodat het ook aantrekkelijk is voor deze personen om mee te werken in een adviesraad. Het systeem van adviesraden dient herbekeken te worden. De mogelijkheid van wijkraden kan daarbij onderzocht worden.

Een kindvriendelijk beleid is er voor alle kinderen en jongeren. Het is daarom belangrijk om ook specifieke aandacht te hebben voor de stem van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Bij het organiseren van participatie moet dus rekening gehouden worden met alle doelgroepen, zowel in de keuze van methodieken, als locatie, momenten en de manier van uitnodigen. Inzetten op buurtwerking, werken met brugfiguren en outreachend werken zijn interessante methodieken. Deze hebben niet enkel het voordeel dat je signalen kunt opvangen, maar kan voor deze jongeren zelf ook een meerwaarde zijn. Uit De Marge heeft hier veel expertise in en kan hierbij ondersteunen.

Als gemeente kunnen we de samenwerking met scholen en leerlingenraden nog intensiveren. Op het gebied van participatie kunnen de leerlingenraden ingezet worden. De optie om een kindergemeenteraad op te starten moet overwogen worden, dit in samenwerking met scholen. Ook secundaire scholen kunnen een belangrijke partner in participatie zijn. Hierbij moeten we er wel voor waken houden dat er voldoende brede inspraak is met kinderen, niet enkel via minder brede kanalen zoals de kindergemeenteraad.

De communicatie van de gemeente is niet afgestemd op kinderen en jongeren. De huidige informatiekkanalen zijn niet interessant of bekend genoeg om deze kinderen en jongeren te bereiken. Kinderen en jongeren geven echter aan nood te hebben aan duidelijke communicatie om beslissingen, projecten en ander nieuws te horen. Dit moet echter wel op maat van kinderen en jongeren, bijvoorbeeld via sociale media. In het Apestaartjarenonderzoek is veel informatie te vinden over welke kanalen kinderen en jongeren gebruiken. Mediaraven kan ondersteunen bij het (leren) werken met sociale media en communicatie met jongeren.

Om met name met kinderen te kunnen communiceren, zijn de huidige kanalen niet toereikend. We bereiken nu voornamelijk hun ouders. De gemeente kan overwegen om nieuwere communicatiekanalen zoals TikTok in te zetten. De communicatie is momenteel erg talig, terwijl beeld en video kinderen en jongeren aanspreken. Mediaraven biedt vormingen over het werken met video en andere sociale media en kan hierbij ondersteunen.

Op het moment is er al meer aandacht voor participatie, maar dit is vaak ad hoc. Dit moet structureel ingebed worden. Zowel volwassenen als kinderen en jongeren vinden dat ze te weinig betrokken worden bij plannen en beslissingen van de gemeente. Soms is er participatie, maar is het voor de deelnemers niet altijd duidelijk wat er met hun input zal gebeuren. De terugkoppeling wordt nog wel eens overgeslagen. Middels het opstellen van participatietoetsen bij projecten kan participatie gegarandeerd worden bij projecten.

De gemeente bepaalt nu wanneer er participatie plaatsvindt. Enkel in de bestaande adviesraden en via klachten kunnen bottom-up signalen vanuit de inwoners opgevangen worden. De gemeenten en haar medewerkers moeten meer in contact komen met de burger via verschillende kanalen. Juist door gewoon op straat te komen kan het contact met de burger versterken.

Kinderen en jongeren kunnen zelf nu niet meehelpen bij projecten binnen hun wijk, of beperkt en ad hoc. Door subsidies en ondersteuning aan te bieden bij projecten uit de wijk, vzw's of individuele jongeren kunnen kinderen en jongeren zelf meer initiatieven nemen om de gemeente bruisend en

aangenaam te houden. De gemeente dient hier een subsidiereglement voor op te stellen of het bestaande reglement uit te breiden.

Op basis van de gehele analyse blijkt dat kinderen, jongeren, personeel, politici en inwoners niet genoeg op de hoogte zijn van de kinderrechten. De kinderrechten zijn echter de basis van een kindvriendelijke gemeente. De gemeente kan blijvend inzetten op het informeren en sensibiliseren van haar personeel en inwoners rond de kinderrechten.

FOTO'S TRAJECT

